

Sygn. akt I ACa 2250/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Trębska

Sędziowie: SA Romana Górecka

SO (del.) Przemysław Feliga

Protokolant: protokolant sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa A. K. (1), K. K. i A. K. (2)

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 13 sierpnia 2015 r., sygn. akt I C 116/12

I. oddala apelację;

II. zasądza na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. tytułem zwrotu kosztów procesu w drugiej instancji od:

a. A. K. (1) kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych);

b. K. K. kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych);

c. A. K. (2) kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych).

Romana Górecka Barbara Trębska Przemysław Feliga

Sygn. akt I ACa 2250/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz:

A. K. (1):

kwotę 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 40.000 zł z tytułem odszkodowania - obie z ustawowymi odsetkami od 13 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty; kwotę 6.371,46 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od: kwoty 2.983,82 zł od 29 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty, kwoty 3.387,64 zł. od 20 lipca 2012r. do dnia zapłaty;

A. K. (2) kwotę 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od 13 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty;

K. K. kwotę 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od 13 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty;

Oddalił powództwo w pozostałym zakresie, umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania zasądzenia na rzecz A. K. (1) kwoty 40.000 zł oraz żądania zasądzenia kwoty 200.000 zł na rzecz K. K., orzekł o kosztach procesu.

Wyrok ten został zaskarżony przez powodów częściowo, a mianowicie:

W zakresie oddalenia żądania zasądzenia odsetek ustawowych za okres od 20 października 2011 r. do 13 sierpnia 2015 r. od zasądzonych na ich rzecz kwot. Z tym, że A. K. (1) zaskarżyła wyrok wyłącznie w części zasądzonej odsetki od kwot: 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia i 40 000 zł tytułem odszkodowania.

Powodowie zarzucili naruszenie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) poprzez uznanie, że pozwany pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia od dnia wyrokowania, podczas gdy powodom należą się odsetki ustawowe od dnia następnego po upływie 30 dni od otrzymania wezwania do zapłaty, gdyż pozwany w tym dniu powinien posiadać, z uwagi na nałożony na niego obowiązek przeprowadzenia rzetelnego i fachowego postępowania likwidacyjnego, pełną świadomość wysokości i zasadności roszczenia powodów, jednakże nie spełnił żądanego roszczenia;

W oparciu o te zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez zasądzenie na rzecz:

1. A. K. (1) odsetek ustawowych od kwot 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 40 000,00 zł tytułem odszkodowania od 20 października 2011 r. do dnia zapłaty;
2. A. K. (2) odsetek ustawowych od kwoty 100 000 zł od 20 października 2011 r. do dnia zapłaty;
3. K. K. odsetek ustawowych od kwoty 80 000 zł od 20 października 2011 r. do dnia zapłaty.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny nie przeprowadził w niniejszej sprawie postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, w związku z tym na podstawie art. 387 § 2¹ k.p.c. uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Co do zasady podziela Sąd Apelacyjny stanowisko powodów, że wyrok zasądający zadośćuczynienie ma charakter deklaratoryjny, a odsetki zgodnie z art. 481 k.c. należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby wierzyciel nie poniósł szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

Podzielić należy również wywód prawny apelacji dotyczący art. 14 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) (Dz.U.2016.2060 j.t., dalej: ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Stosownie do art. 817 k.c. i art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Wykładnia tych przepisów prowadzi do wniosku, że ubezpieczyciel tylko w sytuacjach wyjątkowych może wstrzymać się z wypłatą odszkodowania, a mianowicie wówczas, gdy istnieją niejasności odnoszące się do samej odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości szkody. Krótki termin spełnienia świadczenia wskazuje na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Niewątpliwie ubezpieczyciel, jako

profesjonalista w przeważającej części zdarzeń uzasadniających wypłatę odszkodowania może samodzielnie ustalić okoliczności zdarzenia oraz wysokość powstałej szkody/krzywdy o charakterze niemajątkowym.

Z powyższego nie wynika jednak zasadność apelacji.

W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy orzekając o odsetkach od zadośćuczynienia wskazał, że dopiero w chwili wyrokowania znane i wyjaśnione były wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar krzywdy i wysokość zadośćuczynienia należnego powodom, co uzasadnia ich zasądzenie od daty orzekania. Powołał i podzielił pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10, LEX nr 848109 zgodnie, z którym „wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy. Terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być więc, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania”.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że dopiero postępowanie dowodowe umożliwiło sądowi ustalenie sumy odpowiedniej tytułem zadośćuczynienia należnego powodom i odszkodowania należnego powodce A. K. (1). Nie można przy tym pominąć zdaniem Sądu Apelacyjnego okoliczności, iż wezwanie do zapłaty kwot dochodzonych pozvem nastąpiło po prawie 9 latach od zaistnienia zdarzenia rodzącego odpowiedzialność pozwanego (wypadek miał miejsce 29 września 2002 r., wezwanie do zapłaty doręczono pozwanemu 19 września 2011 r. – okoliczności niesporne). Niezbędnym zaś do dokonania ustaleń było przeprowadzenie dowodów z opinii biegłych psychologa, psychiatry i specjalisty z zakresu techniki i ruchu samochodowego.

Nie podziela Sąd Apelacyjny stanowiska powodów, „że w ostatnim czasie w orzecznictwie zdecydowanie przyjmuje się pogląd, zgodnie z którym zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania, czy zadośćuczynienia. Obecnie funkcja kompensacyjna odsetek znów przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną”.

Początek terminu, od którego powinno się liczyć odsetki od zadośćuczynienia nie jest rozstrzygany w przeważającej części, w sposób wskazany przez powodów.

Z orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych wynika, że termin początkowy liczenia odsetek w tych przypadkach jest ustalany indywidualnie. Zależnie od okoliczności sprawy poprzez przyjęcie daty wezwania do zapłaty, jako daty początkowej albo daty orzeczenia sądu, w przypadku ustalenia wysokości należnego świadczenia dopiero tym orzeczeniem.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 6 kwietnia 2016 r., IV CSK 389/15 (LEX nr 2041908) „Pierwsza możliwość jest w większości wybierana wtedy, gdy od początku znana jest wysokość roszczenia i znajduje ona potwierdzenie w toku przewodu sądowego, wskazując na zasadne twierdzenie powoda zarówno co do przesłanek, jak i wysokości roszczenia. Druga możliwość dotyczy takich okoliczności sprawy, w której wyniku okazuje się dopiero, czy i w jakiej wysokości przyznać należy zadośćuczynienie. Jest to bowiem naprawienie szkody niemajątkowej, a więc o wysokości bardzo ocennej i ustalonej na podstawie przeprowadzonego postępowania. W wypadku naprawienia takich szkód przeważa pogląd o odsetkach liczonych dopiero od chwili zasądzenia stosownej kwoty, chyba że zachodzą okoliczności danej sprawy, które przekonują o potrzebie uwzględnienia wcześniejszej chwili (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10 oraz z dnia 7 marca 2014 r., IV CSK 375/13)”.

Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym podziela ten pogląd.

Brak jest podstaw do uznania za zasadny zarzutu naruszenia art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ponieważ wysokość kwot należnych powodom została prawidłowo ustalona na datę orzekania przez Sąd Okręgowy.

Dlatego też, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., stosownie do jego wyniku.

Przemysław Feliga Barbara Trębska Romana Górecka